

SEPARATED SUBDIVISION OF NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
«NIZHYN AGROTECHNICAL INSTITUTE»

CERTIFICATE

Valeriia Vovk

has participated in the International Scientific Conference

«GLOBAL AND NATIONAL TRENDS
IN LIFE SCIENCES»

6 hours (0.2 ECTS credits)

Head of organizational committee

Vasyl LUKACH

April 6th 2023

GLOBAL AND NATIONAL TRENDS IN LIFE SCIENCES

The Program of International Scientific
Conference

April 6, 2023 / 10 AM / Niznyn, Ukraine

Міністерство освіти і науки України / Ministry of Education and Science of Ukraine
Національний університет біоресурсів і природокористування України / National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Бидгощський університет економіки (Польща) / University of Economy in Bydgoszcz (Poland)
Познанський університет економіки та бізнесу (Польща) / Poznan University of Economics and Business (Poland)
Туран-Астана Університет (Республіка Казахстан) / Turan-Astana University (The Republic of Kazakhstan)
Національний університет «Чернігівська політехніка» Chernihiv Polytechnic National University (Ukraine)
Донецький національний університет імені Василя Стуса / Vasyl' Stus Donetsk National University (Ukraine)
Уманський національний університет садівництва / Uman National University of Horticulture (Ukraine)
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» / SS NULES Ukraine «Berezhany Agrotechnical Institute» (Ukraine)
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» / SS NULES Ukraine «Nizhyn Agrotechnical Institute» (Ukraine)
Факультет агротехнологій та економіки / Faculty of Agrotechnology and Economics

ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ГАЛУЗІ НАУК ПРО ЖИТТЯ

Програма міжнародної науково-практичної конференції

GLOBAL AND NATIONAL TRENDS IN LIFE SCIENCES

The Program of International Scientific Conference

**6 квітня 2023 року / April 6th 2023
м. Ніжин / Nizhyn**

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ / ORGANIZING COMMITTEE

Лукач Василь Степанович	к.пед.н., доцент, директор ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Демчук Ірина Олександрівна	к.т.н., заступник директора з навчально-виховної роботи ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Кенси Марцін	доктор філософії, почесний доктор, декан факультету прикладних наук Бидгощського університету економіки (Польща)
Міколайчук Ян	доктор економічних наук, професор Познанського університету економіки та бізнесу (Польща)
Пачоскі Петро	заступник міського голови Єленя-Гура, почесний доктор, відповідальний за департамент освіти та спорту (Польща).
Шаяхметова Кульшарія Оракпаївна	д.е.н., професор кафедри «Фінанси, облік та оцінка» Туран-Астана Університет (Республіка Казахстан)
Македон Галина Миколаївна	к.е.н., доцент, декан факультету агротехнологій та економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Брюхачова Інна Дмитрівна	к.с.-г.н., старший викладач кафедри технології виробництва та переробки продукції тваринництва ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Бутко Микола Петрович	д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту та державної служби Національного університету «Чернігівська політехніка»
Дворник Інна Володимирівна	к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Дерій Жанна Володимирівна	д.е.н., професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Чернігівська політехніка»
Діброва Анатолій Дмитрович	д.е.н., професор, декан економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України
Кононенко Руслан Володимирович	к.вет.н., доцент, декан факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України

Кравченко Віталій Станіславович	к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва імені О.І. Зінченка Уманського національного університету садівництва
Лимар Валерія Валеріївна	д.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри міжнародних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса
Остапчук Анатолій Дмитрович	к.е.н., доцент, декан факультету аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України
Петришин Людмила Петрівна	д.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і контролю Львівського національного університету імені Івана Франка
Семеніхін Андрій Вікторович	к.б.н., доцент, завідувач кафедри агрономії ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут
Сидорович Олександр Сергійович	д.і.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут
Судомир Світлана Михайлівна	д.е.н., професор, завідувач відділу навчально-науково інноваційної діяльності ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Тонха Оксана Леонідівна	д.с.-г.н., професор, декан агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України
Царук Наталія Георгіївна	к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Загострення проблеми продовольчої безпеки у світі.
2. Роль сільського господарства у вирішенні глобальних проблем людства.
3. Захист сільськогосподарського товаровиробника та економічна політика протекціонізму АПК.
4. Соціальна дезінтеграція та розшарування суспільства в умовах підвищення цін на продовольство.
5. Сучасні тенденції у тваринництві.
6. Екологічна безпека в умовах глобальних кліматичних змін.
7. Біотехнологічні розробки.
8. Забезпечення всеосяжної та справедливої якісної освіти.
9. Управління та фінанси в АПК.

ПРОГРАМА РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- 9:30 – 10:00 – підключення та реєстрація учасників конференції;
10:00 – 10:30 – відкриття конференції;
10:30 – 13:00 – пленарне засідання, дискусія учасників конференції;
13:30 – 16:00 – робота напрямів.

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ:

Доповіді на пленарному засіданні	до 20 хв.
Наукові повідомлення на засіданнях напрямів	до 10 хв.
Виступи в обговоренні	до 5 хв.

CONFERENCE SESSIONS:

1. Global Issues: Food Security.
2. The importance of agriculture in solving global problems of mankind.
3. Protection of agricultural producers and economic policy of protectionism of agro-industrial complex
4. Social disintegration and stratification of society in the face of rising food prices
5. Modern trends in animal husbandry
6. Environmental security in the context of global climate change
7. Biotechnological developments
8. Ensuring comprehensive and equitable quality education
9. Management and finance in agriculture

CONFERENCE WORK PROGRAM:

- 9:30 – 10:00 – connection and registration of conference participants;
10:00 – 10:30 – opening of conference;
10:30 – 13:00 – plenary session, discussion of conference participants;
13:30 – 16:00 – conference sessions

REGULATIONS

Reports at the plenary session	up to 20 minutes.
Scientific reports at meetings of areas	up to 10 minutes.
Speeches in discussion	up to 5 minutes.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ / PLENARY SESSION

Відкриття конференції / Opening

Лукач Василь Степанович к.пед.н., доцент, заслужений працівник народної освіти України, відмінник аграрної освіти України, директор ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Санченко Олександр Володимирович к.т.н., начальник відділу регіонального розвитку, координації діяльності ВСП, дистанційної освіти та заочного навчання Національного університету біоресурсів і природокористування України

Петро Пачоскі заступник міського голови Єленя-Гура, почесний доктор, відповідальний за департамент освіти та спорту (Польща)

Andrey Zahariev Professor, PhD, Dean of Department of Finance D.A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov

Žaneta Simanavičienė doctor (habilitated) of economic sciences degree social science, professor at Mykolas Romeris University

ДОПОВІДІ / REPORTS:

**ІНСТИТУТИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
ТА БІОІМПЕРАТИВИ ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ**

Петруха Сергій Валерійович к.е.н., доцент, докторант кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури експерт регіонального представництва ФАО по Європі і Центральній Азії (Рим, Італія)

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПІД ПРИЗМОЮ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Диха Марія Василівна д.е.н., професор кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету

СУЩНОСТЬ БАНКОВСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА

Шаяхметова Кульшария Оракбаевна д.э.н., профессор доктор экономических наук, профессор кафедры «Финансы и таможенное дело» Университет «Туран-Астана»

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИХ СЛУЖБ АГРОСЕКТОРУ

Метелиця Володимир Михайлович д.е.н., с.н.с., професор кафедри обліку та консалтингу Державного податкового університету

ЦІНОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ

Сало Інна Анатоліївна д.е.н., с.н.с., завідувач відділу ціноутворення та аграрного ринку ННЦ «Інститут аграрної економіки»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.

Судомир Світлана Михайлівна д.е.н., професор, завідувач відділу навчально-науково інноваційної діяльності ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

СТАН РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ В АГРАРНОМУ
СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Івченко Володимир Миколайович к.с.-г.н., в.о. генерального директора Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу

РОЛЬ НІШЕВИХ КУЛЬТУР (НА ПРИКЛАДІ ГРЕЧКИ) У ВИРІШЕННІ
ПРОБЛЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Тригуб Олег Володимирович к.с.-г.н., ст.н.сп., завідувач лабораторії зернобобових, круп'яних культур і кукурудзи Устимівської дослідної станції рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН

НАПРЯМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН МІЖ УЧАСНИКАМИ РИНКУ
М'ЯСА

Копитець Наталія Григорівна к.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Волошин Володимир Миколайович к.с.-г.н., завідувач відділу первинного та елітного насінництва Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

ВПЛИВ СПОСОБУ СІВБИ І НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ НА РІСТ
І РОЗВИТОК СОЇ

Крикун Сергій Павлович аспірант кафедри рослинництва Уманського національного університету садівництва

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 1 / DISCUSSION PANEL 1

Загострення проблеми продовольчої безпеки у світі. Роль сільського господарства у вирішенні глобальних проблем людства Global Issues: Food Security. The importance of agriculture in solving global problems of mankind

МОДЕРАТОР:

Македон Галина
Миколаївна

к.е.н., доцент, декан факультету агротехнологій та економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ДОПОВІДІ

1. **Бачинська Ірина**, здобувачка вищої освіти магістратури ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – **Федуняк І.О.**, к.е.н., доцент кафедри економіки і менеджменту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
СОЦІАЛЬНА ДЕЗІНТЕГРАЦІЯ: ДО ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
2. **Бридун Андрій**, магістрант ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – **Христенко Г.М.**, к.е.н., доцент кафедри економіки і менеджменту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ПРІОРИТЕТНИЙ ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ
3. **Вовк Валерія Юріївна**, аспірантка, асистент, науковий співробітник наукових тематик Вінницький національний аграрний університет
ВИРОБНИЦТВО БІОПАЛИВ З АГРОБІОМАСИ ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
4. **Глотов Валентин Русланович**, аспірант спеціальності 051 Економіка Національного університету біоресурсів і природокористування України
НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

5. *Гуторов Олександр Іванович*, д.е.н., професор, провідний науковий співробітник відділу геоінформаційних технологій та економічних досліджень Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства
КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ РИСІВНИЦТВА В УКРАЇНІ
6. *Дзенглюк Олег*, магістр ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Судомир С.М.*, д.е.н., професор ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
7. *Кузьмін Дмитро*, к.ю.н., викладач Класичного фахового коледжу Сумського державного університету
Весперіс Світлана, к.е.н., старший викладач Конотопського інституту Сумського державного університету
ЗМІНИ У СТАВЛЕННІ КІНЦЕВОГО СПОЖИВАЧА ДО ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ
8. *Макаров Олег*, магістр ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Судомир С.М.*, д.е.н., професор ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
9. *Масляєва Катерина Олександрівна*, викладач технологічних та лісотехнічних дисциплін ВСП «Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової НУБіП України»
БІОЛОГІЧНИЙ МЕТОД ЗАХИСТУ РОСЛИН В УКРАЇНІ
10. *Мельник Юрій*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Ярош Ю.М.*, к.с.-г.н., старший викладач, ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН – ПОЛЕ ТВОРЧОГО ПОШУКУ АГРОНОМА

11. *Мірзоєв Тимур Джабраїлович*, аспірант кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України
ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ ВИРОБНИЦТВА НІШЕВИХ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР
12. *Назар Анна*, студентка ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Гурська І.С.*, к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки і менеджменту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
РОЛЬ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ
13. *Николин Леся*, магістрантка ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Ярема Л.В.*, к.е.н., доцентка кафедри економіки і менеджменту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
14. *Савченко Олена*, студентка ВСП ІФК НУБіП України
Науковий керівник – *Дібрівна Е.І.*, к. пед. н, ВСП ІФК НУБіП України
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИРОБНИЦТВІ ТА СПОЖИВАННІ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ
15. *Степасюк Людмила Михайлівна*, к.е.н., доцент кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України
СТАН ТА ОСНОВНІ ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА
16. *Судомир Світлана Михайлівна*, д.е.н., професор ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ
17. *Турчин Ірина Миколаївна*, викладач економічно-облікових дисциплін І категорії ВСП «Бобровицький фаховий коледж ім. О. Майнової НУБіП України»
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ

18. *Хуртена Ольга Сергіївна*, викладач економічно-облікових дисциплін II категорії ВСП «Бобровицький фаховий коледж ім. О. Майнової НУБІП України»
**ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
НА ШЛЯХУ ВИХОДУ З КРИЗИ**
19. *Чередніченко Олена Олександрівна*, доцент кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України
**УДОСКОНАЛЕННЯ РЕЦЕПТУРИ ВИРОБНИЦТВА ЯК
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 2 // DISCUSSION PANEL 2

Захист сільськогосподарського товаровиробника та економічна політика протекціонізму АПК. Соціальна дезінтеграція та розшарування суспільства в умовах підвищення цін на продовольство.

Управління та фінанси в АПК

Protection of agricultural producers and economic policy of protectionism of agro-industrial complex. Social disintegration and stratification of society in the face of rising food prices
Management and finance in agriculture

МОДЕРАТОР:

Дворник

Інна Володимирівна

к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ДОПОВІДІ

1. **Joshua Linus Baka**, PhD student at the Department of Management named after Professor L.I. Mykhailova

Liudmyla Dashutina, Candidate of Economic Sciences, associate professor, associate professor at the Department of Management named after Professor L.I. Mykhailova Sumy national agrarian university

CORRELATION BETWEEN THE TYPES OF MOTIVATION IN THE PERSONNEL OUTPUT

2. **Сұлтанова Аружан, Күнболатова Диана** студенттер «Тұран-Астана университеті»

Шаяхметова К.О., Ғылыми жетекші, э.ғ.д., профессор «Тұран-Астана университеті»

ҚАРЖЫ-НЕСИЕ ШЕШІМДЕРІН ҚАБЫЛДАУҒА ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЕСЕПТЕУДІҢ МАТЕМАТИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

3. **Шаяхметова Кульшария Оракбаевна**, д.э.н., профессор Туран Астана Университет

Кожяхметов Зият Карибаевич, к.э.н., доцент Туран Астана Университет

Аимкулов Рахат Ашкенович, к.э.н., доцент Туран Астана Университет

Атирбеков Алмас Шаирбекович, ст.преподаватель, м.э.н. Туран Астана Университет

Аипов Бауржан Болатоович, ст.преподаватель, м.э.н. Туран Астана Университет

РАЗВИТИЕ ВАЛЮТНОЙ ИНТЕГРАЦИИ В ЕАЭС

4. *Шаяхметова Кульшария Оракбаевна*, д.э.н., профессор Туран Астана Университет
Атирбеов Алмас Шаербекович, м.э.н., ст.преподаватель Туран Астана Университет
Тастемиров Айдар, магистрант 2 курса Туран Астана Университет
СУЩНОСТЬ БАНКОВСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
5. *Банах Наталія*, магістрантка ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Герчанівська С.В.*, к.е.н., доцент кафедри економіки і менеджменту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
МАРКЕТИНГОВА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ- РІШЕНЬ
6. *Березан Лідія Володимирівна*, викладач ВСП «Бобровицький фаховий коледж імені О.Майнової НУБіП України»
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ КЕРІВНИКІВ І ФАХІВЦІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ
7. *Бондаренко Катерина Геннадіївна*, магістр Національного університету біоресурсів і природокористування України
Науковий керівник – *Мірзоєва Т.В.*, д.е.н., доцент Національного університету біоресурсів і природокористування України
РИЗИКИ РЕЙДЕРСТВА В АГРОБІЗНЕСІ
8. *Брюхачова Інна*, к.с.-г.н., старший викладач кафедри технологія виробництва і переробки продукції тваринництва ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Гонка Борис, к.с.-г.н., професор кафедри технологія виробництва і переробки продукції тваринництва ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТВЕРДИХ СИРІВ ТА САНИТАРНА ОЦІНКА ЙОГО ЯКОСТІ
9. *Власенко Дмитро*, к.е.н., доцент, ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
СУЧАСНІ АСПЕКТИ СЕГМЕНТУВАННЯ РИНКУ ПАСАЖИРСЬКИХ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ
10. *Грабовецький Олександр Іванович*, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ПОШУКИ ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ АГРАРІЇВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

11. *Герцик Оксана Михайлівна*, асистент кафедри економіки і менеджменту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
**КВАЛІФІКОВАНИЙ ПЕРСОНАЛ - ЗАПОРУКА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**
12. *Горбань Олександр*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, ЇЇ РОЛЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ
13. *Дар'їна Марина Олександрівна*, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Сук П.Л.*, д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
**АУДИТ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**
14. *Євєнко Тетяна Іванівна*, к.е.н., викладач економічно-облікових дисциплін, завідувач міжкафедральної навчальної лабораторії на базі ВСП «Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової НУБіП України»
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ
15. *Кепко Валентина Миколаївна*, к.е.н., доцент Білоцерківського національного аграрного університету
Стаднік Леонід Іванович, к.е.н., доцент Білоцерківського національного аграрного університету
**СИСТЕМА ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ
ГАРМОНІЗАЦІЯ З ЄС**
16. *Копи́тець Ната́лія*, к.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»
Волошин Володимир, к.с.-г.н., завідувач відділу первинного та елітного насінництва Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»
**НАПРЯМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН МІЖ
УЧАСНИКАМИ РИНКУ М'ЯСА**
17. *Кроковна Оксана Анатоліївна*, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Новодворська В.В.*, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
**ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗА
СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

18. *Кузьменчук Максим*, студент ВСП ІФК НУБіП України
Науковий керівник – *Дібрівна Е.І.*, к. пед. н, ВСП ІФК НУБіП України
**СОЦІАЛЬНА ДЕЗІНТЕГРАЦІЯ ТА РОЗТАШУВАННЯ
СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ПІДВИЩЕННЯ ЦІН НА
ПРОДОВОЛЬСТВО**
19. *Ланченко Євгеній, д.е.н.*, доцент, доцент кафедри економіки
Національного університету біоресурсів і природокористування
України
Івченко Володимир, к.с.-г.н., в.о. генерального директора
Українського науково-дослідного інституту продуктивності
агропромислового комплексу
**РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ В АГРАРНІЙ
СФЕРІ УКРАЇНИ**
20. *Лебедєва Анастасія Андріївна*, студентка ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Новодворська В.В.*, к.е.н., доцент кафедри
обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський
агротехнічний інститут»
**АУДИТ ЗНОСУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**
21. *Майданюк Оксана Володимирівна*, викладач економічно-облікових
дисциплін ВСП «Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової
НУБіП України»
ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ
22. *Македон Галина Миколаївна*, к.е.н., доцент кафедри менеджменту та
аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний
інститут»
**СПОЖИВЧИЙ КОШИК: СТРУКТУРА ТА ВІДПОВІДНІСТЬ
ПОТРЕБАМ УКРАЇНЦІВ**
23. *Михайленко Анна Іванівна*, асистент кафедри обліку і оподаткування
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
**ОЦІНКА МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ
ПРЕДМЕТІВ**
24. *Мовчун Леся Олександрівна*, спеціаліст вищої кваліфікаційної
категорії, викладач-методист ВСП «Бобровицький фаховий коледж
імені О.Майнової НУБіП України»
**ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

25. *Нещерет Людмила Сергіївна*, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – **Царук Н.Г.**, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ПРАЦІ ТА ЇХ ОПЛАТИ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ
26. *Новодворська Вікторія Вікторівна*, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
27. *Рагулін Роман Владиславович*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – **Царук Н.Г.**, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
28. *Розумієнко Дмитро Андрійович*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – **Сук П.Л.**, д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
АУДИТ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ
29. *Сало Інна*, д.е.н., с.н.с., зав. відділу ННЦ «Інститут аграрної економіки»
ЦІНОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ
30. *Сергієнко Анна Олександрівна*, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – **Дворник І.В.**, к.е.н., доцент кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК МЕТОД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ АГРОВИРОБНИКА

31. *Сердюк Владислава Віталіївна*, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Іванько А.В.*, д.е.н., професор кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЕФЕКТИВНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ЯК ПЕРЕДУМОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ
32. *Сливінська Оксана Богданівна*, к.е.н., доцентка, завідувачка кафедри обліку і аудиту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА
33. *Стаднік Леонід Іванович*, к.е.н., доцент Білоцерківського національного аграрного університету
Кепко Валентина Миколаївна, к.е.н., доцент Білоцерківського національного аграрного університету
ОРГАНІЗАЦІЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДПРИЄМСТВАХ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА
34. *Вікторія Стадник*, к.е.н., доцент кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
РИНКОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА
35. *Стемковська Ірина Вікторівна*, старша викладачка кафедри обліку і аудиту ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ПЛАНУВАННЯ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ФУНКЦІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ
36. *Сук Петро Леонідович*, д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
АМОРТИЗАЦІЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ НЕОПЕРАЦІЙНИХ ДОХОДІВ
37. *Терещенко Ірина Миколаївна*, викладач циклової комісії спеціальних економічних дисциплін ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»
ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В АПК УКРАЇНИ

38. *Тищенко Анастасія Андріївна*, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Науковий керівник – *Дворник І.В.*, к.е.н., доцент кафедри менеджменту та аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
РИНОК ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ
39. *Царук Наталія Георгіївна*, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ
40. *Циганенко Олена*, к.е.н., старший викладач Конотопського інституту Сумського державного університету
Весперіс Світлана, к.е.н., старший викладач Конотопського інституту Сумського державного університету
ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 3 / DISCUSSION PANEL 3

Сучасні тенденції у тваринництві. Екологічна безпека в умовах глобальних кліматичних змін. Біотехнологічні розробки

Modern trends in animal husbandry. Environmental security in the context of global climate change. Biotechnological developments

МОДЕРАТОР:

Семеніхін Андрій Вікторович к.б.н., доцент, завідувач кафедри агрономії ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ДОПОВІДІ

1. **Василишина Олена**, к. с.-г. наук, доцент Уманського національного університету садівництва
ВИКОРИСТАННЯ ХІТОЗАНУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЯК БІОПОЛІМЕРУ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ
2. **Дегтярьов Юрій Васильович**, к.с.-г.н., доцент кафедри ґрунтознавства Державного біотехнологічного університету
ДЕЯКІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ СУНИЦІ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ КРАПЕЛЬНОГО ЗРОШЕННЯ
3. **Диха Марія Василівна**, д.е.н., професор кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПІД ПРИЗМОЮ ВІЙНИ В УКРАЇНІ
4. **Кузьменко Михайло Вікторович**, к.с.-г.н., старший викладач кафедри технологія виробництва і переробки продукції тваринництва ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ
5. **Лавська Наталія Вікторівна**, к.с.-г.н., викладач ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»
ОРГАНІЧНА ПРОДУКЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ
6. **Литовченко Віктор Петрович**, к.філос.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЩОДО ВИМОГ ДО ПОВОДЖЕННЯ ІЗ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ТВАРИНАМИ

7. *Савченко Олена*, студентка ВСП ІФК НУБіП України
Науковий керівник – *Дібрівна Е.І.*, к. пед. н, ВСП ІФК НУБіП України
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ТВАРИННИЦТВІ
8. *Семеніхін Андрій Вікторович*, к.б.н., доцент, завідувач кафедри агрономії ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Андрущенко Яна Миколаївна, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ВПЛИВ ІОНІВ МЕТАЛІВ НА ПОЛІФЕРМЕНТНУ АКТИВНІСТЬ РУБІСКО ХЛОРОПЛАСТІВ З ЛИСТЯ ГОРОХУ
9. *Сорока Анастасія*, здобувачка вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»
Науковий керівник – *Гнедіна К.В.*, к.е.н., доцент Національного університету «Чернігівська політехніка»
ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
10. *Сушко Богдан*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СОЇ В УКРАЇНІ
11. *Сушко Роман*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ РЕМОНАНТНОЇ МАЛИНИ
12. *Філатова Валентина Леонідівна*, викладач методист, завідувача технологічним відділенням ВСП «Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової НУБіП України»
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КЛОНУВАННЯ ТВАРИН
13. *Чужба Олександр*, студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ В УКРАЇНІ

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 4 / DISCUSSION PANEL 4

Забезпечення всеосяжної та справедливої якісної освіти. Ensuring comprehensive and equitable quality education

МОДЕРАТОР:

Сидорович д.і.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, ВП НУБіП України
Олександр
Сергійович «Ніжинський агротехнічний інститут»

ДОПОВІДІ

1. **Безпала Ольга Василівна**, к. геогр. н., старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

МЕТА SKILLS НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

2. **Даль Наталя Валентинівна**, викладач циклової комісії фундаментальних дисциплін та комп'ютерних технологій ВСП «Ірпінський фаховий коледж НУБіП України»

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

3. **Іванченко Ірина Григорівна**, викладач ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»

COOPERATIVE LEARNING

4. **Майбородіна Наталя Вікторівна**, к.ф.-м.н., доцент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Герасименко В'ячеслав Панасович, к.т.н., старший викладач ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Кізім Анастасія, студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ЯКІСНЕ ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

5. **Сидорович Олександр Сергійович**, д. істор.н., доцент, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ТЕОРІЯ ГЕНДЕРУ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

6. **Ткаченко Ольга**, к. пед. н., доцент кафедри ІСіТ Білоцерківського національного аграрного університету

ЯКІСТЬ ОСВІТИ В ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

*Вовк Валерія,
аспірантка, асистент,
науковий співробітник наукових тематик
Вінницький національний аграрний університет*

ВИРОБНИЦТВО БІОПАЛИВ З АГРОБІОМАСИ ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Енергія – одна з найважливіших матеріальних потреб людського життя. Її виробництво, як і будь-яка діяльність людини, пов'язана з використанням навколишнього середовища, при чому побічним ефектом є викиди забруднюючих речовин, особливо при спалюванні традиційного викопного палива. Питання забруднення навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів, пошук інноваційних рішень удосконалення існуючих систем виробництва, переробки та утилізації відходів виробництва є актуальними проблемами сучасного світу.

З кожним роком зростають потреби людства в енергії через низку факторів: приріст населення на планеті, світовий соціально-економічний розвиток, вичерпність традиційних викопних палив та нераціональне господарювання, зміни клімату. На сьогоднішній день традиційне викопне паливо не в змозі задовольняти зростаючих енергетичних потреб, а постійне збільшення обсягів споживання традиційних паливно-енергетичних ресурсів знаходиться на межі вичерпання. Традиційні підходи генерування енергії поступово стають економічно необґрунтованими, що в подальшому може привести до економічної кризи і пов'язаних з цим екологічних та соціальних наслідків. Ефектом таких змін в свідомості суспільства стала поява нових галузей знань, таких як, наприклад, екологічна економіка чи екологічний менеджмент. Також з'явилася нова термінологія, така як «сталий розвиток», синонімом якого є екорозвиток.

Забруднення довкілля відбувається не тільки через спалювання традиційного палива, а і при його видобутку. Наприклад, шахтарі, що працюють на вугільних шахтах, піддаються численним небезпекам, таким як ризик вибуху метану (виділяється в процесі видобутку) та вугільного пилу, пожеж, вибуху гірських порід гірські маси та ін.. При видобутку сирої нафти з дна океанів та її транспортуванні морем є небезпека її витоку у довкілля, а видобуток бурого вугілля відкритими методами завдає непоправної шкоди, знищуючи природні ландшафти на місці родовищ тощо. Використання в технологічних процесах спалювання традиційних енергоресурсів спричиняє щороку викиди близько 25 мільярдів тонн вуглекислого газу та поступове збільшення його концентрації в атмосфері.

Підвищення концентрації вуглекислого газу в атмосфері вважається основною причиною глобального потепління з усіма його негативними наслідками. Тому у сучасному світі спостерігається тенденція до зростання попиту на поновлювальні енергетичні ресурси. Однак не завжди є можливість скористатися з альтернативних джерел. Часто існують технічні чи економічні обмеження, а також ступінь їх використання залежить за розміром ресурсів та технологією обробки.

Згідно Закону України «Про альтернативні види палива» № 1391-XIV від 14.01.2000 р., біомаса – невикопна біологічно відновлювана речовина

органічного походження, здатна до біологічного розкладу, у вигляді продуктів, відходів та залишків лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), рибного господарства і технологічно пов'язаних з ними галузей промисловості, а також складова промислових або побутових відходів, здатна до біологічного розкладу [1]. Це визначення біомаси в українському законодавстві було приведено у відповідність до визначення, встановленого Директивою ЄС (RED і RED II).

Перевагою біомаси є її проекологічність. Біомасу можна виробляти та використовувати без значних технологічних вкладень; енергія, що міститься в біомасі, є найменш капіталоемним джерелом відновлюваної енергії; виробництво енергії з біомаси може покращити паливний баланс енерговикористання регіону. До переваг використання біомаси можна також віднести: екологічно чисті продукти горіння, можливість використання відходів після спалювання в якості натуральних добрив; утворений в результаті спалювання двоокис вуглецю не впливає на збільшення так званого «парникового ефекту», оскільки його концентрація зберігається на постійному рівні через замкнутий цикл кругового обігу в результаті процесів фотосинтезу.

Як паливо, агробіомаса посідає четверте місце у світі за обсягами виробництва і споживання енергії. Її частка у виробництві первинної енергії сягає 10%. На глобальному рівні до 2050 року агробіомаса може забезпечити виробництво 3000 тВт/ч електроенергії, що дозволить задовольнити потреби 7,5% населення світу, а також сприятиме скороченню викидів CO₂ до 1,3 млрд т на рік [4].

Незважаючи на наявність великих ресурсів різних видів агробіомаси в Україні, їх практичне застосування для виробництва енергії розвивається недостатньо швидко. Наразі використання енергетичного потенціалу соломи складає лише близько 3%, стебел кукурудзи ще менше, а побічні продукти виробництва соняшника взагалі не використовуються з енергетичними цілями.

Сьогодні можна виділити різні напрямки енергетичного використання агробіомаси в Україні, наприклад, виробництво та використання брикетів, пелет, заготівля тюків соломи для фермерських (< 1 МВт) та більш потужних котлів і теплогенераторів, заготівля стебел кукурудзи для виробництва палива та/або енергії та інші. Одні напрямки розвиваються вже зараз достатньо успішно, інші – дуже повільно через наявність специфічних бар'єрів:

- технологічні бар'єри – відсутність у агровиробників техніки для заготівлі побічної продукції рослинництва для енергетичних потреб; складність організації ланцюжка «заготівля-поставка»; складність використання агробіомаси як палива;

- організаційні та законодавчі бар'єри – нерозвиненість ринку біопалив; складність притягнення до відповідальності за спалювання рослинних решток; відсутність державної політики щодо енергетичного використання агробіомаси; недостатнє висвітлення успішних прикладів енергетичного використання агробіомаси;

- економічні бар'єри – складність залучення фінансування на біоенергетичні проекти з використанням агробіомаси;

- екологічні бар'єри – потенційні ризики для ґрунту від вилучення з поля рослинних решток для потреб енергетики.

Енергетична ефективність біомаси визначається її кількістю, яку можна отримати на даній території протягом певного часу, а її вартість залежить головним чином від коливань ринку та походження (лісова, сільськогосподарська або біовідходи), що визначає її фізико-хімічні властивості та впливає на технологічні процеси її переробки.

В енергетичному секторі найчастіше використовується біомаса рослинного походження у вигляді тріски, тирси, пелетів та брикетів. Основним параметром оцінки енергетичних ресурсів є показник теплотворної здатності. Він визначає основні якісні параметри твердого біопалива. Цей показник може коливатися від 6-8 МДж/кг для біомаси із вмістом вологи 50–60% до 15-17 МДж/кг для висушеної біомаси, вологість якої становить 10-20%, до 19 МДж/кг для повністю висушеної біомаси. Однак теплотворна здатність біомаси значно нижча ніж у кам'яного та бурого вугілля.

Однією з головних переваг енергетичного використання біомаси є її мультिवаріантність як за технологіями перетворення енергії, так і за способами її кінцевого використання. Біомасу можна використовувати для енергетичних потреб шляхом безпосереднього спалювання (дрова, тріска, тюки соломи, гранули та брикети з біомаси), а також застосовувати у переробленому вигляді. Прикладом останнього є рідкі біопалива (біодизель, біоетанол, рідкі продукти піролізу) та газоподібні біопалива (біогаз, газоподібні продукти газифікації та піролізу). Конверсія (перетворення) біомаси в інші види енергоносіїв або в кінцеву теплову чи електричну енергію може відбуватися фізичними, хімічними і біохімічними методами [3, 4].

Виокремлюють три групи агробіомаси:

1) первинні сільськогосподарські залишки, які утворюються в процесі збирання врожаю і є побічним продуктом рослинництва (солома, стебла соняшнику та кукурудзи тощо);

2) вторинні сільськогосподарські залишки, отримані при переробці основної сільськогосподарської продукції на підприємствах (жом, макуха, лушпиння, шкаралупа, костриця і т. ін.);

3) гній [6].

Біопаливо сьогодні розглядається в Україні як вагома альтернатива традиційним енергоресурсам. До переваг біомаси слід віднести «нульовий» баланс викидів CO₂ в результаті процесів горіння, оскільки під час росту рослин відбувається поглинання CO₂ з атмосфери. Також біомаса містить незначну кількість сірки, через що при її спалюванні в атмосферу викидається менші концентрації SO_x. У порівнянні з традиційними видами палива, у її складі міститься значно більше кисню у структурах хімічних сполук, що призводить до нижчої концентрації енергії на одиницю маси (щільність енергії). До недоліків біомаси можна віднести також великі коливання хімічного складу (азоту, хлору, лугів) та вмісту води, тенденція до утворення смол і низька температура плавлення золи.

Виробництво енергоносіїв біологічного походження для свого ефективного функціонування потребує певних умов: наявності сировинної бази, певної технології перероблення сировини та виготовлення готового продукту, а також ринку збуту продукції. Несформованість сировинної бази та відсутність гарантій щодо стабільних поставок сировини зараз є тими факторами, які

гальмують розробки та впровадження проєктів з використання біомаси в центральних системах теплопостачання у якості основного енергоресурсу або будівництва заводів для технологічного перетворення біомаси з метою отримання біопалив. Однак в Україні є всі передумови для інтенсивного розвитку, видобутку та використання нетрадиційних джерел енергії.

Отже, сьогодні з агробіомаси виробляють лише 10 % загального обсягу біоенергії, однак, за оцінками фахівців, є значний потенціал для збільшення її частки. Цього можна досягти насамперед підвищенням врожайності традиційних та енергетичних культур у різних регіонах світу (залежно від виду культури). Незважаючи на певні коливання, обсяги агробіомаси в Україні майже щороку збільшуються на тлі загальної тенденції зростання виробництва та врожайності основних сільськогосподарських культур.

Список використаних джерел:

1. Про альтернативні види палива: Закон України № 1391-XIV від 14.01.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1391-14> (дата звернення: 29.03.2023).
2. Гончарук І.В. Моделювання та прогнозування рівня енергетичної незалежності агропромислового комплексу України на засадах сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2020. № 10. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.10.55.
3. Гонтарук Я.В., Шевчук Г.В. Напрями вдосконалення виробництва та переробки продукції АПК на біопаливо. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-8>.
4. Перспективи розвитку ринку біомаси в ЄС і Україні. Вплив використання біомаси на зміну клімату. URL: <https://uspp.ua/assets/doc/uspp-biomass.pdf> (дата звернення: 29.03.2023).
5. Vovk V., Krasnoselska A. Ecologization of Agricultural Production Based on the Use of Waste-Free Technologies to Ensure Energy Autonomy of AIC. *Global trends and prospects of socio-economic development of Ukraine: scientific monograph*. Publishing House “Baltija Publishing”, Riga, Latvia. 2022. P. 59-87. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-193-0-2>.
6. Виробництво енергії з біомаси в Україні: технології, розвиток, перспективи / Ін-т технічної теплофізики НАН України; за ред. Г. Гелетухи. Київ: Академ періодика, 2022. 373 с.
7. Вовк В.Ю. Економічна ефективність використання безвідходних технологій в АПК. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 4 (54). С. 186-206. DOI: 10.37128/2411-4413-2020-4-13.
8. Гончарук І.В., Вовк В.Ю. Виробництво біометану з агробіомаси в Україні: проблеми та перспективи. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2022. № 2 (37). С. 65-72. DOI: <https://doi.org/10.37406/2706-9052-2022-2-10>.
9. Chikov I., Vovk V. Theoretical and Practical Aspects of Using Waste Ecologistics in Sustainable Supply Chains of Agricultural Enterprises. *Theoretical and Practical Aspects of Supply Chain Management, Using of Ecologistics and Their Innovative Development in the Conditions of Digitalization of the Economy: scientific monograph*. Publishing House “Baltija Publishing”, Riga, Latvia. 2023. P. 57-136. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-286-9-2>.